

მცირე და საშუალო ბიზნესი სინგაპურში

მიხეილ კიკნაძე
სტუდენტორანტი

რეზიუმე

სინგაპურის ეკონომიკური კეთილდღეობა მჭიდროდ არის დაკავშირებული მცირე და საშუალო საწარმოების განვითარებასთან.

აღსანიშნავია, რომ მცირე და საშუალო საწარმოები ქვეყანაში რეგისტრირებული მთლიანი საწარმოების და კომპანიების 99%. -ს შეადგენს, რომლებშიც დასაქმებულია 1. 4 მილიონი ადამიანი, რაც ქვეყნის მთლიანი დასაქმებული მოსახლეობის 62, 3% -ა. სტატიაში განხილულია მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების თანამედროვე მდგომარეობა სინგაპურში, მცირე და საშუალო ბიზნესის თავისებურებები, ნაჩვენებია მცირე და საშუალო ბიზნესის როლი ქვეყნის ეკონომიკაში, მოცემულია სინგაპურის მცირე და საშუალო ბიზნესის ძირითადი სტატისტიკური მაჩვენებლები, ამ კატეგორიის საწარმოების კლასიფიკაცია, მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების მხარდაჭერის სახელმწიფო პოლიტიკის გამოცდილება, სინგაპურში მცირე და საშუალო ბიზნესის მთავარი მხარდამჭერი ორგანოების საქმიანობა, განხილულია მცირე და საშუალო ბიზნესის მხარდაჭერის ძირითადი პროგრამები, მცირე და საშუალო ბიზნესის უპირატესობები და ნაკლოვანებები, მათი განვითარების პრობლემები და პერსპექტივები.

საკვანძო სიტყვები: სინგაპური, მცირე და საშუალო საწარმოები, სექტორი, მეწარმეობა, დასაქმება.

ძირითადი ტექსტი

დამოუკიდებლობის შემდეგ, უკანასკნელ 30 წელიწადში სინგაპურმა მნიშვნელოვან შედეგებს მიაღწია, „მესამე სამყაროს“ განუვითარებელი ქვეყნიდან ყველაზე განვითარებული სახელმწიფოების პირველ რიგებში გადაინაცვლა. აღსანიშ-

ნავია, რომ სინგაპური ერთ-ერთი უმსხვილესი პორტია და ტვირთბრუნვით მეორე ადგილზეა მსოფლიოში, სინგაპური-სიდიდით მესამე ცენტრია მსოფლიოში (ჰიუსტონის და როტერდამის შემდეგ) ნავთობის გადამუშავების და მეოთხე ნახევარგამტარების გლობალური მწარმოებელია.

სინგაპურის მშპ ერთ სულ მოსახლეზე გადაანგარიშებით მსოფლიო ბანკის მონაცემებით 83 ათას აშშ დოლარზე მეტს შეადგენს. ამ მაჩვენებლით სინგაპურს აზიაში პირველი პოზიცია უკავია. მსოფლიოში კი - მესამე. ქვეყნის მშპ შეადგენს 308 მილიარდ აშშ დოლარს.

ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსის მიხედვით სინგაპური მეორე ადგილზეა მსოფლიოში და მხოლოდ ჰონკონგს ჩამოუვარდება. აღსანიშნავია, რომ, სინგაპური-უმსხვილესი ფინანსური ცენტრია აზიაში და ბევრი პარამეტრებით არ ჩამორჩება ჰონკონგსა და ტოკიოს.

მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში ეკონომისტები სინგაპურს ბიზნესის კეთების იდეალურ ადგილად მიიჩნევენ. ამ პატარა ქვეყანას შესანიშნავი ფინანსური ინფრასტრუქტურა, პოლიტიკური სტაბილურობა და მსოფლიო დონის სამართლებრივი სისტემა გააჩნია.

შემთხვევითი არ არის, რომ ამ სახელმწიფოში დაიდეს ბინა 3.5 ათასმა მსოფლიოს წარმატებული კომპანიების განყოფილებებმა. 120-ზე მეტ ტრანსნაციონალურ კორპორაციებს თავიანთი წარმომადგენლობები აქვთ აქ გახსნილი.

სინგაპურში მოქმედებს საგადასახადო რეჟიმი წახალისების სისტემით, რომელიც მიმართულია საერთაშორისო ინვესტირების მოზიდვისათვის. მოგების დაუბეგრავი გადარიცხვები და კაპიტალის რეპატრიაცია, კაპიტალდაბანდებათა გარანტიები, ქვეყანაში დროებით მცხოვრები უცხოელების საბანკო ანაბრებზე პროცენტის გადასახადიდან და ორმაგი დაბეგვრისგან განთავისუფლება. ყველაფერი კეთდება საზღვარგარეთის ქვეყნებიდან ინვესტიციების მოზიდვისათვის. რაც მთავარია, სინგაპურის ეკონომიკის საფუძველს წარმოადგენს მრავალფეროვანი მომსახურების განვითარება(სატრანსპორტო, გადაზიდვები,

სასაწყობო, კომუნიკაციური, სავაჭრო, საქონლის გადამუშავებაში მომსახურება და მათი რეექსპორტი, ფინანსური, ტურისტული, რეკრეაციული და სხვა).

მომსახურების სფეროში დაკავებულია ეკონომიკურად აქტიური მოსახლეობის 70%. ათიათასობით მოქალაქე ასე თუ ისე ჩართულია სამენარმეო საქმიანობაში. უნდა აღინიშნოს, რომ სინგაპურელების დაახლოებით 75%-სი ფლობს სხვადასხვა საწარმოების და კომპანიების აქციებს.

რამდენიმე წლის წინ (CNN Time Warner Group) გამოაქვეყნა კვლევის შედეგები, რომლის მიხედვით სინგაპურს მეხუთე ადგილი უჭირავს მცირე ბიზნესთან კეთილგანწყობის თვალსაზრისით.

პირველ რიგში, უნდა აღინიშნოს, რომ მცირე და საშუალო საწარმოები გაერთიანებული არიან ერთიან ჯგუფში, მათთვის მთავარ კრიტერიუმს წარმოადგენს დასაქმებულთა რაოდენობა, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს 200 დასაქმებულს. ამ კატეგორიის საწარმოები, ფირმები და კომპანიები ჩართული არიან სამენარმეო საქმიანობის სხვადასხვა სფეროებში.

თუმცა, რა თქმა უნდა ყველა მცირე და საშუალო საწარმოები განსაზღვრული პირობების გათვალისწინებით შეიძლება დაეყოს ორ ტიპად.

პირველს მიეკუთვნება საწარმოები, ფირმები და კომპანიები, რომლებიც საქმიანობენ მომსახურების სხვადასხვა სფეროებში.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სინგაპური-ერთ-ერთია მსოფლიოში იმ მცირე ქვეყნებიდან, სადაც მომსახურების სფეროში განსაზღვრულია კონკრეტული სტანდარტები. ამასთან, ძალიან მკაცრი სტანდარტები. ისინი ეხება აბსოლუტურად ყველაფერს. მომსახურების სტილს, ინვენტარს, ინსტრუმენტებს, პერსონალის კვალიფიკაციას, შენობების, ოფისების და საწარმოების შენობების კეთილმოწყობას, მის იერ-სახეს და ა. შ. სწორედ სერვისის უმაღლესი დონის, მაღალი კულტურის მიღწევის საფუძველზე სინგაპურს ყოველწლიურად სტუმრობს 10 მილიონამდე ტურისტი, რაც ქვეყნის მოსახლეობის რაოდენობას 2 ჯერ აჭარბებს.

მცირე და საშუალო საწარმოების მეორე ტიპს მიეკუთვნება ფირმები და კომპანიები, რომლებიც წარმოებით არიან დაკავებული, მ. შ. ისინი, ვინც თანამედროვე ტექნოლოგიებს იყენებენ.

ამ საწარმოების განვითარებაში ძალიან დიდ პოზიტიურ როლს თამაშობს სახელმწიფოს მიერ გატარებული ინტეგრაციის პოლიტიკა. ის ითვალისწინებს ასეთი საწარმოების გაერთიანებას შესაბამის ჯგუფებში და მათ უზრუნველყოფას ყველაზე თანამედროვე ტექნოლოგიებით. იდეა საკმაოდ მარტივი და ეფექტურია: მარტო მცირე და საშუალო საწარმოებს ხშირ შემთხვევებში არ შეუძლიათ გაუშვან მაღალტექნოლოგიური საწარმოები სათანადო დონეზე. მაგრამ, ასეთი საწარმოების ჯგუფებისთვის გააკეთონ ეს უფრო ადვილი საქმეა. ისინი ერთმანეთთან იყოფენ მთელ საწარმოო ჯაჭვს და საბოლოო ჯამში აღწევენ მაღალ შედეგებს, მ. შ. გენეტიკის, იმუნოლოგიის, ეკოლოგიის, ბიოტექნოლოგიების სფეროებში და ელექტრონული მრეწველობისთვის დასაკომპლექტებელი საქონლის წარმოებაში.

სინგაპურის სტატისტიკური სამსახურის მონაცემებით 2005 წელს სინგაპურში ფუნქციონირებდა მცირე და საშუალო ბიზნესის 149 ათასი საწარმო, რაც ქვეყნის მთლიანი საწარმოების 99.4% შეადგენდა. ამ საწარმოებზე მოდიოდა გამოშვებული პროდუქციის დამატებითი ღირებულების 46.3% და სინგაპურის მშპ-ის 30%. ამის გარდა, დასაქმების წლიური 7%-იანი ზრდის ძირითადი წილი მცირე და საშუალო საწარმოებზე მოდის. მცირე და საშუალო საწარმოებში დასაქმებული იყო 1.4 მილიონი ადამიანი, რაც ქვეყნის მთლიანი დასაქმებული მოსახლეობის 62,3% იყო. 2014 წლის მონაცემებით სინგაპურში 189,000 მცირე და საშუალო საწარმოა, რაც ქვეყნის მთლიანი საწარმოების 99%, აქედან 84% ადგილობრივ მოქალაქეებს ეკუთვნით, დანარჩენი კი უცხოელებს.

გასაკვირი არ არის, რომ სახელმწიფო ყოველმხრივ ხელს უწყობს ეკონომიკის ამ უმნიშვნელოვანესი სექტორის განვითარებას.

უნდა აღინიშნოს, რომ სახელმწიფო დღენიადაგ ზრუნავს მცირე და საშუალო საწარმოები კონკურენტუნარიანი გახადოს საერთაშორისო დონეზე. რადგან ამ ქვეყანაში მიაჩნიათ, რომ არაკონკურენტუნარიანი მენარმე მთელ სახელმწიფოს ქმნის არაკონკურენტუნარიანს.

მცირე და საშუალო საწარმოების ხელშეწყობისათვის სინგაპურში მთელი ქვეყნის მასშტაბით შექმნილია ერთიანი სააგენტო, რომელიც ანხორციელებს მენარმეების დახმარებისათვის 100-ზე მეტ სხვადასხვა პროგრამას.

სააგენტო Spring შედგება 5 სამმართველოსაგან. პირველი-განაგებს მცირე და საშუალო საწარმოების, კომპანიების სამენარმეო პოტენციალის განვითარებას. მ. შ. ბრენდინგის და მართვის სრულყოფის საკითხებს.

მეორე-მენარმეების საქმიანობისათვის საჭირო მომსახურების განევას. მ. შ. კონსალტინგურ, ბუღალტრულ, ფინანსურ, მონიტორინგულ, მართვის და სხვა მსგავს მომსახურებას.

მესამე სტრუქტურის თანამშრომლები მსს-ის ხელმძღვანელებს ეხმარებიან მათი სფეროების სპეციფიკიდან გამომდინარე.

მეოთხე სამმართველო კონცენტრირებულია ხარისხის და სტანდარტიზაციის პრობლემებზე.

მეხუთე-კორპორაციული განვითარების საკითხებზე, მათ რიცხვში საწარმოების სტრუქტურის დახვეწის და კადრების მომზადების პრობლემებზე.

ქვეყანაში განსაკუთრებული შეღავათებია დაწესებული იმ მცირე და საშუალო საწარმოებისათვის, რომლებიც მოლოდ ახლა იწყებენ თავიანთ ბიზნესს.

სინგაპურში მცირე და საშუალო ბიზნესისათვის შემუშავებული და დანერგილია შეღავათიანი დაკრედიტების სხვადასხვა პროგრამები.

ეს არის სპეციალური სესხების გაცემა, კრედიტების დაზღვევა და სუბსიდიების განაწილება.

2001 წლიდან მცირე და საშუალო საწარმოებისათვის შემცირებულია საპროცენტო განაკვეთები.

მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის 4 წლამდე ვადით კრედიტის მიღების შემთხვევაში, ამჟამად მოქმედებს 5%-იანი წლიური განაკვეთი, მრავალწლიანი კრედიტის აღების პირობებში კი 6%-იანი განაკვეთი. სპეციალური შეღავათებია გათვალისწინებული იმ მიკროფირმებისათვის, რომელთა პერსონალთა რაოდენობა არ აღემატება 10 დასაქმებულს.

სინგაპურის საკრედიტო-საბანკო სისტემაში, რომელშიც წამყვანი როლი სახელმწიფოს აკისრია, აერთიანებს სხვადასხვა საქმიანობის სფეროს 700-ზე მეტ ფინანსურ ორგანიზაციას, მ. შ. 122 კომერციულ ბანკს(მათგან 116 უცხოური ბანკია), 7 ფინანსური და 146 სადაზღვევო კომპანიაა.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სინგაპურს უკვე მრავალი წელია არ გააჩნია საგარეო ვალი. ძალზე მნიშვნელოვანია, რომ სინგაპურის მთავრობა დიდ ყურადღებას უთმობს მცირე და საშუალო საწარმოების მაღალკვალიფიციური კადრებით უზრუნველყოფის, პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლების საქმეს. ეს დახმარება არსებითია, რადგან სწორედ სახელმწიფო ფარავს 90%-მდე ხარჯებს, რომელსაც ხარჯავენ მცირე და საშუალო საწარმოები პერსონალის სწავლებისა და გადამზადებისათვის.

ქვეყანაში, ამ მიზნით არსებობს სახელმწიფო და კერძო სასწავლო, სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებები. უფრო მეტიც, მცირე საწარმოებს დამოუკიდებლად შეუძლიათ პერსონალის სწავლებისთვის მოინვიონ შესაბამისი სფეროს სპეციალისტი(მ. შ. უცხოეთიდან) და შემდეგ მომსახურების ხარჯები, ანაზღაურებისათვის წარუდგინოს სახელმწიფოს. რაღა თქმა უნდა, ასეთი სპეციალისტის მონვევა საწარმოში დასაბუთებული უნდა იყოს და მომსახურებაში გონივრული თანხა უნდა გადაიხადონ.

აღსანიშნავია, რომ სინგაპურში აქტიურად მოქმედებენ საზოგადოებრივი ორგანიზაციები ASME (Association of Small&Medium Enterprises), , რომელიც როგორც სახელწოდებიდან ჩანს, აერთიანებს მცირე და საშუალო საწარმოების წარმომადგენლებს.

ASME -სახელმწიფო სტრუქტურებთან აწარმოებს მოლაპა-

რაკეტებს, მენარმეებისათვის ქმნის ბიზნეს კლუბებს, აწყობს შეხვედრებს, ტრენინგებს, კონსულტაციებს.

ამავე დროს აღსანიშნავია, რომ სახელმწიფო ყოველწლიურად ახორციელებს ეკონომიკის ამ სფეროს კონტროლს 2 მიმართულებით.

პირველ რიგში, სახელმწიფო სტრუქტურები ატარებენ მონიტორინგს იმ მიზნით, რომ გამოავლინონ რომელ საწარმოებს ესაჭიროებათ განახლება, გადაიარაღება, ახალი ტექნოლოგიები, რომელ საწარმოებს კომპიუტერული მომსახურების განახლება, რომელს-პერსონალის გადამზადება და სხვა. სპეციალური კომისიები ავლენენ მენარმეების საჭიროებებს და ოპერატიულად თავაზობენ მათ დახმარებას.

მეორე მხრივ, რალა თქმა უნდა, სხვადასხვა მაკონტროლებელი ორგანოების წარმომადგენლები მუდმივად აკვირდებიან მცირე და საშუალო საწარმოებში სფეროების მიხედვით კონკრეტული ნორმების და წესების დაცვას.

სინგაპურში ასევე, ყველა პირობაა მცირე ბიზნესის შექმნისა და განვითარებისათვის, რაც განპირობებულია შემდეგი ფაქტორებით:

მიმზიდველი საინვესტიციო გარემო. კერძოდ, ქვეყანაში მცირე ბიზნესთან მიმართებაში მოქმედებს შეღავათიანი საგადასახადო სისტემა. მრავალი ადამიანი ეწევა ინდივიდუალურ სამეწარმეო საქმიანობას. მსოფლიო ბანკის გამოკვლევების შედეგად სინგაპური ზედიზედ 12 წელია ითვლება ბიზნესის კეთების სიმარტივის მხრივ მსოფლიოში ყველაზე საუკეთესო ადგილად.

აღსანიშნავია, რომ სინგაპურში გატარებული იქნა თანმიმდევრული რეფორმები, რომელიც მიმართული იყო ბიზნესის კეთების პირობების გაუმჯობესებისაკენ.

გარდა ამისა, სინგაპურს მეორე ადგილი უჭირავს მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის “გლობალური კონკურენტუნარიანობის” რეიტინგში.

სინგაპურს ასევე, დადებული აქვს საერთაშორისო ხელშეკრულება თავისუფალი ვაჭრობის, საინვესტიციო გარანტიების

შესახებ. მრავალ განვითარებულ ქვეყანასთან გაფორმებულია ხელშეკრულება ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილებისათვის. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მცირე საწარმოები შემდგომი გაფართოებისთვის იღებენ უნიკალურ შესაძლებლობებს და გარკვეულ უპირატესობას საერთაშორისო ბაზრებზე სწრაფად გასვლისათვის.

ძირითადი დასკვნები სინგაპურში მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობის პოლიტიკასთან მიმართებაში.

ამრიგად, მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობის პოლიტიკის სინგაპურის პრაქტიკაში იკვეთება შემდეგი ტენდენციები:

- სინგაპურის მთავრობა მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობის პოლიტიკას განიხილავს, როგორც სახელმწიფოს ეკონომიკური სტრატეგიის საფუძველს და, ყოველწლიურად ახორციელებს მრავალმილიარდიან სახელმწიფო პროგრამებს;

- ხელშეწყობის ძირითად ინსტრუმენტებს წარმოადგენს ფინანსური და ინფრასტრუქტურული პროგრამები, ასევე, კონსალტინგი, ინფორმაციული მხარდაჭერა, ექსპორტის და ინოვაციური წარმოების ხელშეწყობა;

- მსს-ის ხელშეწყობის პროგრამების ძირითად მიზნებს წარმოადგენს ახალი საწარმოების შექმნა, ინოვაციების მხარდაჭერა და ახალი ტექნოლოგიების დანერგვა და გამოყენება, პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის ამაღლება, განსაკუთრებით საერთაშორისო ბაზრებზე. ახალი სამუშაო ადგილების შექმნა, ცალკეული ბიზნესის სფეროების განვითარება;

- მრავალ ქვეყანაში კანონმდებლობა მიმართულია ადმინისტრაციული ბარიერების შემცირებაზე, სინგაპურში სამართლებრივი რეგულირება ხორციელდება უპირატესად კანონებში გაწერილი პირდაპირი მოქმედების ნორმების და არა კანონქვემდებარე აქტების მეშვეობით;

- სინგაპურში ტარდება აქტიური ანტიმონოპოლური პოლიტიკა, მცირე საწარმოებთან მიმართებაში არაკეთილსინდისიერი კონკურენციის თავიდან აცილების მიზნით;

- მთელ რიგ ქვეყნებში ტარდება მცირე, საშუალო და მსხვი-

ლი საწარმოების კოოპერირების პრინციპი, ამასთან ისინი ავსებენ ერთმანეთს, განსაკუთრებით ცალკეული საწარმოების სპეციალიზაციის სფეროში და ინოვაციურ გამოგონებებში.

დაბოლოს, აუცილებელია აღინიშნოს, რომ მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობის სინგაპურის პრაქტიკაში დაგროვილი გამოცდილება დიდ ყურადღებას იმსახურებს საქართველოს შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოების მხრიდან და მოითხოვს სპეციალურ კვლევას ქართული ეკონომიკის პირობებში მათი ადაპტაციისათვის.

გამოყენებული წყაროები:

1. სინგაპურის სტატისტიკის დეპარტამენტი(DOS)-<https://www.singstat.gov.sg/>
2. <https://www.ida.gov.sg/Programmes-Partnership/Small-and-Medium-Enterprises> .
3. <http://www.iras.gov.sg/irashome/Plcredit.aspx> .
4. https://www.singstat.gov.sg/docs/default-source/default-document-library/statistics/visualising_data/profile-of-enterprises-2014.pdf
5. “Guide for Business Management in Singapore“
6. <http://www.asme.org.sg/index.php/home>
7. Singapore International Chamber of Commerce <http://www.sicc.com.sg>
8. British Chamber of Commerce <http://www.britcham.org.sg>
9. Singapore Chinese Chamber of Commerce & Industry <http://english.sccci.org.sg>
10. საერთაშორისო სავაჭრო პალატა სინგაპურში <http://www.sicc.com.sg>
11. დიდი ბრიტანეთის სავაჭრო პალატა სინგაპურში-<http://www.britcham.org.sg>
12. JETRO (2003), „Dispute Arbitration System in Asian Countries“
13. <http://www.mofa.go.jp/mofaj/area/singapore/kyotei/index.html>
14. <http://www.spring.gov.sg/Content/HomePage.aspx>
15. http://www.edb.gov.sg/edb/sg/en_uk/index.html

SMALL AND MEDIUM BUSINESS (SMES) IN SINGAPORE

Kiknadze Mikheil,
PHD Student of GTU

RESUME

Singapore's economic prosperity is inextricably linked with the development of small and medium enterprise (SME) sector. It is worth noting that SME represent over 99% of the formal enterprises in SINGAPORE . In this sense, the article provides an overview of the Singaporean small and medium business, investigates the importance of the SME sector size measured by the share of the SME employment in total employment, and the level of human capital in the SME sector. Furthermore, it reviews the experience of state support of small and medium business in SINGAPORE , the advantages and disadvantages are identified, and some suggestions are given for the possible improvement of the sector.

Key words: SINGAPORE , Small and Medium Enterprises; Sector; Employment;